

[Statsministeren.]

men fordi det altsaa ikke lykkedes de to Førere i deres eget Parti at faa den Tilslutning, som de havde ventet. Heller ikke det kan det nytte at indvende noget imod. Det er den Slags Stød, som Livet nu og da kan give. Men det Resultat, der kom ud deraf, er altsaa, at der nu foreligger en Affattelse af Lovforslaget, som er uhyre lidt betydende. Jeg benægter ikke, at de, der vil i Gæbestokken og derfor begærer det, der herved aabnes Adgang til at faa, kan have en vis Fordel deraf. Men havde det oprindelige Forslag ikke nogen — og det skal jeg slet ikke paastaa, at det havde — særdeles overvældende Betydning, saa har det dog faaet adskillig mindre Betydning ved de Ændringer, der nu er indført i det Forslag, som Parterne altsaa for en Maanedes Tid siden var enige om. Trods det, at der er gaaet en Maaned, siden Søndagsbrevet blev udsendt, er det ikke lykkedes at omstemme det Parti, hvis Vælgere i flere Aar har staaet paa Kravet om Hjelpeforanstaltninger og først og fremmest om Rentesænkning.

Vi fik at høre, saa vel af den ærede Ordfører som af det ærede Medlem (Lange), der talte for de Konservative, om visse Punkter i den Aftale, der nu foreligger. Den ærede Ordfører for Det konservative Folkeparti sagde, at Bortfaldet af Moratoriebestemmelserne var en Indrømmelse til de Konservative. Det maa være hyggeligt, naar man mener at have faaet en saadan Indrømmelse, saa at høre Venstres ærede Ordfører sige, at Enigheden med Hensyn til Moratoriebestemmelserne gælder kun, saa længe de staa som Paragraf i det foreliggende Lovforslag. Naar Regeringen blot i Morgen vil komme med et selvstændigt Lovforslag, er den Enighed forbi; saa stemmer Venstre gerne for Moratoriebestemmelser uden Hensyn til Aftalen med de Konservative. Ja, jeg indrømmer, at det løb mig koldt ned ad Ryggen, da jeg hørte disse Udtalelser, for saadan har jeg ikke plejet at bedømme Forligsaftaler. Men det blander jeg mig ikke i; Parterne maa selv afgøre, om de synes om det paa den Maade.

Det Forslag, hvorom der for en Maanedes Tid siden var Enighed, foreligger nu som Underændringsforslag fra Regeringspartierne. Jeg kan kun beklage, at Venstre forlod den Vej, vi ventede, de vilde vandre sammen med os, og gik over paa den modsatte Side, bort fra Rentesænkningen, som Landbrugets Folk nu i Aarevis har krævet. Hvor er der ikke talt stærke Ord om dette Rentevæsen, dette Renteslaveri, om den grufulde Byrde, der hvilede paa Landbruget! Hvor

har ikke den ærede Ordfører (Hauch) underskrevet og indsendt; harmfulde Protester mod dette Renteslaveri og stillet Krav om Rentesænkning. Det er Kærnen i det, der foreligger, at man har givet fri Bane med Hensyn til Renten i Stedet for at bestræbe sig for fremdeles at holde Rentenniveauet nede. Det er den Tendens, her foreligger, og det er Hovedgrunden til, at Ministeriet og Regeringspartierne ikke har kunnet tiltræde det Forslag, der er indgaaet Forlig om mellem Venstre og de Konservative. Jeg maa tilstaa, at jeg for min Del er noget forbavset over en saa vældig Omvendelse af Venstre, og jeg tror, at det ærede 14de Medlem for 5te Kreds (Bækgaard) vil blive skuffet, naar han mener, at det inden den Dag, da Renteloven skal bortfalde, skulde lykkes ham at sikre Befolkningen imod en høj Udlaansrente. Nej, det er noget, der ikke ligger inden for Virkelighedens Verden; naar Renteparagraffen forsvinder, forsvinder enhver Mulighed for at sikre noget med Hensyn til Udlaansrenten. Saa længe man ved, at der ved Lov er fikseret en bestemt Indlaansrente, er der i hvert Fald et moralsk Pres paa dem, der laaner Penge ud, til ikke at gaa ud over en vis rimelig Grænse; men den Dag denne moralske Bestemmelse er slettet — det sker altsaa senest den 15. Juli — er ogsaa enhver Tale om Sikkerhed for andre borte. Skal der altsaa ske noget i den Henseende, maa det være, at det Forlig, der nu er indgaaet, bliver tilintetgjort, inden Sagen er færdig fra Rigsdagen.

Venstres ærede Ordfører udtrykte sin Overraskelse over, at de Konservative havde tiltraadt de Ændringsforslag, som Venstre fremsatte for et Par Dage siden. Denne Overraskelse overrasker mig, for der er dog virkelig ingen som helst Grund for det ærede Medlem til at blive overrasket over, at de Konservative modtager en glædelig Indbydelse til at ophæve Rentesækningspolitikken. At det Parti, der er Tilhænger af de frie Kræfter, og som paa dette Omraade har kæmpet voldsomt mod enhver Bestræbelse for at holde Renten nede, ikke glædeligt skulde springe til og omfavne det ærede Medlem, naar han indbyder til at lade Renteparagraffen falde, vilde dog være lidet rimeligt; der er intet som helst overraskende deri.

Jeg beklager altsaa, at det, der nu sker, er en Stranding af det, der er det sidste Forsøg paa at faa et Flertal tilvejebragt i begge Rigsdagens Ting for en Lettelse af Landbrugets Gældsbyrde, en Lettelse, der skulde have den nødvendige Dækning. Naturligvis maatte de Med-